

Que es, como surgeva e a que servi interlingua ?

Al longo del decennios 1930 e 1940, linguistas de diverse universitates europeas e nordamerican analysava insimul alcun projectos de linguas auxiliar international, a fin de evaluar qual de illos poterea esser viabile si le mundo decide adoptar un lingua commun de intercambio que sia planificate plus tosto que ethnic. Le projectos le plus celebre usque tunc era Esperanto (1887), Latino sine Flexione (1903), Ido (1907) e Occidental (1922). Ultra istes, existeva centos de alteres, in general jammais usate per ulle persona si non lor proprie inventores.

Le entitate que patrocinava iste linguistas se appellava *International Auxiliary Language Association* e habeva sede in le Statos Unite. Post alcun annos, on arrivava al conclusion que nulle de iste projectos de lingua era sufficientemente adequate pro le finalitate que illos se proponeva. Ido era un version revisate e perfectionate de Esperanto, e Occidental misceva le grammatica regular de Ido con le vocabulario de Latino sine Flexione, que a su torno utilisava solmente terminos de origine grecolatin e parolas de curso international. André Martinet, un del directores de IALA, credeva que le solution forsan passava per un reforma de Occidental, le lingua constructe que se approximava le plus del criterios affinate per le linguistas del proprie association. A iste epocha, IALA travaliava ja con alcun alternativas de grammatica e vocabulario e habeva ja definite que le melior maniera pro construir un lingua international includeva profitar le hereditate cultural grecolatin, commun al linguas del Occidente e presente anque, mesmo si in minor proportion, in linguas de tote le mundo.

Al devenir director de IALA, Alexander Gode dava a Interlingua le forma con que illo era publicate per prime vice, in 1951. Cinque "linguas de controlo" era establite: italiano, francese, espaniol, anglese e portugese. Pro pertiner al lingua international, un parola debe esser presente in le majoritate de iste linguas. Si isto non es possibile, on verifica tamben si le parola existe in germano o in russo, que servi como linguas de consulta. Si ancora assi nulle parola adequate es trovate, on elige un parola del latino o de alcun lingua de controlo – iste ultime ressource se monstrava necessari pro certe parolas grammatical como pronomines, prepositiones e conjunciones, que es multo differente de un lingua natural a altere, mesmo si se tracta de linguas del mesme familia. Le procedura non se limita a parolas de origine grecolatin; parolas como *vodka* o *sushi*, per exemplo, es parte de Interlingua perque illos ha essite adoptate per le majoritate del linguas de controlo. Iste linguas, per le facto que illos es amplemente studiate in diverse partes del mundo, atesta le internationalitate de un parola.

A mesura que gania adherentes e es practicate, Interlingua evolve como qualcunque altere lingua. Nove parolas es incorporate – exemplos plus o minus recente es *virtual*, *global*, *e-posta*, *genoma*, *cybercafé*, *tsunami* –, durante que alteres cade in disuso. Multe latinismos que era currente ancianamente, quando le inseniamento de latino vigorava ancora in le scholas, finiva reimplaciate naturalmente per parolas prise de presto del linguas de controlo. Sempre que le grammatica non establi regulas clar sur alcun puncto in dubita, là es le linguas de controlo, que pote e debe esser consultate. Si iste regulas es complicate o archaic, le proprie usuarios termina per simplificar los e modernisar los, a vices sin mesmo notar lo, exactemente como in un lingua natural vivente. In Interlingua, le plus importante es le intercommunication, le intercambio inter personas qui parla linguas differente, independentemente de purismo linguistic o correction grammatical. Su function es le mesme que le latino habeva un die e le anglese ha hodie, con le avantage que Interlingua demanda minus tempore de studio e sona familiar a qualcunque persona qui cognosce un de su linguas de controlo, mesmo si superficialmente. In ultra, Interlingua non es le lingua materne de ulle persona, ma un hereditate cultural commun a tote le civilisation occidental.

Informationes:

UMI – Union Mundial pro Interlingua

E-posta: presidente@interlingua.com,

www.interlingua.com

secretario.general@interlingua.com